

załącznik
do uchwały Nr LIII/.../21
Rady Gminy Chełmża
z dnia 14 grudnia 2021 r.

**Gminny program profilaktyki i rozwiązywania
problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania
narkomanii na 2022 r.**

Spis treści

Wprowadzenie	3
Rozdział 1. Diagnoza	4
1.1. Sytuacja demograficzna w Gminie Chełmża	4
1.2. Sytuacja społeczna	5
1.3. Podstawowe problemy	9
1.4. Cele Programu	9
1.5. Realizatorzy Programu	13
1.6. Ocena skuteczności działań określonych Programem	13
Rozdział 2. Zadania Programu	13
Rozdział 3. Zasady wynagradzania członków Komisji	16
Rozdział 4. Zasady finansowania i harmonogram realizacji	17
Rozdział 5. Postanowienia końcowe	17

Wprowadzenie

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Alkohol jest legalnym towarem rynkowym i powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne zwłaszcza spożywany w nadmiernych ilościach.

Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Konsumpcja alkoholu ma istotny negatywny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych: zakłóca bezpieczeństwo publiczne, powoduje wzrost przestępczości i wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2022 r. dalej Program, określa priorytetowe kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii na terenie Gminy Chełmża dalej również Gmina, wskazuje podmioty odpowiedzialne za realizację, określa źródła finansowania zadań, przedstawia również zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050).

Zgodnie z ustawą zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych wykonuje się w szczególności przez:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy i jest realizowany w szczególności poprzez zadania:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla

- dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
  - 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Do istotnych działań należy również realizacja profilaktycznych programów i kampanii dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć, dofinansowanie wypoczynku zimowego i letniego z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, jak również działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dalej Komisja i wiele innych.

Źródłem finansowania zadań Programu, zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 2 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rada Gminy w 2018 r. podjęła uchwały w sprawie ustalenia w Gminie Chełmża maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (Dz.Urz. Woj. Kuj. – Pom. z 2018 r. poz. 5216) oraz uchwałę w sprawie wprowadzenia odstępstw od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych na terenie Gminy Chełmża (Dz.Urz. Woj. Kuj. – Pom. z 2018 r. poz. 5217).

Rozdział 1. Diagnoza

1.1. Sytuacja demograficzna w Gminie Chełmża.

Ludność Gminy Chełmża według danych na dzień 30 listopada 2021 r. wynosiła 9974 mieszkańców, z tego 4804 mężczyzn oraz 4870 kobiet. Podobnie jak w populacji ogólnopolskiej, można więc zaobserwować przewagę kobiet nad mężczyznami. Interesująca z punktu widzenia potencjalnych problemów społecznych, wydaje się być analiza ludności pod kątem struktury wieku.

Tabela 1 – Ludność Gminy Chełmża według wieku i płci - dane na dzień 30 listopada 2021 r.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Razem	Udział % (razem)
Przedprodukcyjny (0-17)	1043	981	2024	21
Produkcyjny (M 18-65) (K18-60)	3178	2737	5915	61
Poprodukcyjny (M powyżej 65) (K powyżej 60)	583	1152	1735	18
Razem	4804	4870	9674	100

Źródło: Statystyka mieszkańców wg wieku i płci – materiał źródłowy Urzędu Gminy Chełmża – ewidencja ludności.

W 2021 r. w Gminie Chełmża zgodnie z danymi przedstawionymi w Tabeli 1 odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym wynosił 18% i był niższy niż w populacji ogólnopolskiej (21,90%), natomiast ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 21% populacji ogólnej i była wyższa od populacji ogólnopolskiej (18,10%). Największy udział w strukturze ludności miały osoby w wieku produkcyjnym, których odsetek wynosił 61% mieszkańców gminy i był na porównywalnym poziomie z wynikiem ogólnokrajowym (60,00% w skali kraju). Warto zwrócić uwagę, że tendencje są zbliżone do średnich krajowych. Interesujący jest rozkład ludności w wieku przedprodukcyjnym (21%) oraz poprodukcyjnym (18%).

Różnica 3 punktów procentowych na korzyść ludzi w wieku przedprodukcyjnym może stanowić perspektywę rozwoju gospodarczego dla Gminy. Z drugiej strony, może wpływać na wzrost problemów społecznych wynikających z nadużywania alkoholu przez osoby młode. Badania wskazują, że wiek pijących się obniża, a młodzież zaczyna pić alkohol już w szkole podstawowej. Obecnie młodzież traktuje zarówno alkohol i narkotyki jako niegroźne używki, które często stosowane są zamiennie lub łączone razem. Należy więc przy przygotowaniu Programu wziąć pod uwagę ewentualne zagrożenia z spożywania alkoholu przez mieszkańców oraz zwrócić uwagę na działania profilaktyczne wśród młodzieży szkolnej.

1.2. Sytuacja społeczna.

Gmina Chełmża jest gminą wiejską otaczającą miasto Chełmża, co może wpływać na wzrost zachowań patologicznych (nie przeprowadzono takich analiz). Według danych Powiatowego Urzędu Pracy dla Powiatu Toruńskiego we wrześniu 2021 r. stopa bezrobocia w Polsce wynosiła 5,6%, w województwie kujawsko-pomorskim 7,9%, natomiast w powiecie toruńskim 7,9%. Szczegółowe dane w tym zakresie zawarte są w poniższej tabeli.

Tabela 2 Stopa bezrobocia (dane na wrzesień 2020 oraz 2021)

	2020	2021
Polska	6,1%	5,6%
Województwo kujawsko-pomorskie	8,7 %	7,9%
Powiat toruński	10,6 %	10%

Źródło: *Wortal Publicznych Służb Zatrudnienia* dostępny w *Word Wide Web*: <https://torun.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analazy> (dostęp w dniu 24 listopada 2021 r.)

Należy zaznaczyć, że na wszystkich wymienionych poziomach (państwowym, wojewódzkim, powiatowym) od kilku miesięcy stopa bezrobocia regularnie się zmniejsza. Gmina Chełmża znajduje się na 5 miejscu pod względem ilości osób bezrobotnych spośród 9 gmin powiatu toruńskiego. Średnia liczba osób bezrobotnych z terenu Gminy Chełmża z okresu czerwiec - wrzesień 2021 r. wynosi 363 osoby. Gmina nie należy "statystycznie" do gmin o najwyższym bezrobociu w województwie. Należy pamiętać, że wskaźnik ten nie uwzględnia ukrytego bezrobocia – typowego dla gmin wiejskich. Źródłem utrzymania mieszkańców jest praca zawodowa oraz praca na własny rachunek (gospodarstwa rolne).

Niepokojącym zjawiskiem jest ilość gospodarstw domowych utrzymujących się z emerytur i rent oraz liczba osób pozostających na utrzymaniu emerytów lub rencistów. Bezrobocie w sposób istotny wpływa na występowanie alkoholizmu i często związanej z tym przemocy wobec najbliższych członków rodziny. Problem nadużywania alkoholu dotyka coraz częściej kobiety, młodzież i osoby starsze, co przekłada się na funkcjonowanie rodziny. Stąd wiele problemów natury psychologicznej, zdrowotnej i finansowej.

Na terenie Gminy działa Zespół Interdyscyplinarny dalej ZI do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Na posiedzeniach ZI dokonywane są analizy problemu przemocy i powoływane grupy robocze. Skalę problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy dobrze obrazują statystyki, opracowane na podstawie danych ZI zebrane w ramach procedury Niebieskiej Karty.

Tabela 3 Liczba Niebieskich Kart sporządzonych przez instytucje

Instytucja zakładająca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego				
	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r. (do XI/21)
Pomoc społeczna	0	1	0	5	0
Policja	5	24	9	14	4
GKRPA	0	0	0	0	0
Oświata	0	0	0	0	1
Razem	5	25	9	19	5

Źródło: Materiał źródłowy - Sprawozdanie z działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Chełmża za 2020 rok.

Z Tabeli 3 wynika, że w 2021 r. założono 5 Niebieskich Kart. Dane te nie przedstawiają pełnego obrazu przemocy w rodzinach w Gminie. Zjawisko występuje w szerszym zakresie, ale nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie przemocy.

Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie powodują zmiany świadomości społecznej i zwiększa się gotowość domniemanych ofiar do ujawniania przemocy.

Procedurę Niebieskiej Karty w Gminie wszczyna Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Komisja oraz placówki oświatowe. Zarówno w pracach ZI jak i pracach grup roboczych uczestniczą przedstawiciele Komisji, sprawcy przemocy w tym mający problem alkoholowy, jak i pozostali członkowie rodzin, którzy kierowani byli do Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego.

W Gminie działa Punkt Informacyjno – Konsultacyjny dalej PIK dla osób z problemem alkoholowym oraz doświadczających przemocy i ich rodzin. Czynny jest raz w tygodniu (w każdy czwartek) przez 3 godziny. W związku z sytuacją epidemiczną w kraju porady udzielane są stacjonarnie oraz telefonicznie. PIK obsługuje terapeuta uzależnień, którego zadaniem jest:

- 1) prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie;
- 2) udzielanie konsultacji i porad psychologicznych w sprawach uzależnień i przemocy w rodzinie;
- 3) zdiagnozowanie problemów w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie;

- 4) poradnictwo w zakresie rozwiązywania zdiagnozowanych problemów;
- 5) przeprowadzenie interwencji kryzysowej;
- 6) udzielanie wsparcia o charakterze psychologicznym;
- 7) motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków do podjęcia leczenia odwykowego i psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia,
- 8) prowadzenie obowiązującej dokumentacji.

Terapeuta współpracuje również z pracownikami socjalnymi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez konsultacje telefoniczne oraz bezpośrednie wizyty pracowników w PIK. Przedmiotem tych spotkań jest omawianie strategii działań wobec konkretnych osób i ustalanie terminu wizyt tych osób. Ponadto terapeuta utrzymuje bieżący kontakt z przewodniczącą Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dalej zwanej Komisją w sprawach formalnych i merytorycznych dotyczących pracy PIK.

W okresie od stycznia 2021 r. do października 2021 r. w PIK udzielono 42 porady, w tym samym okresie w 2020 r. udzielono 15 porad.

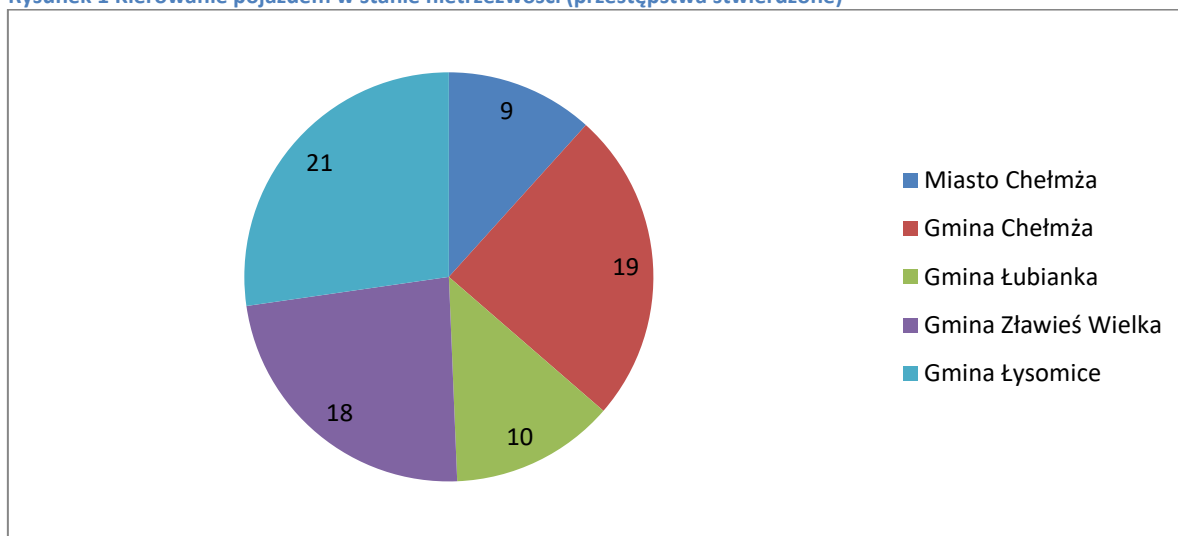
Punkt działał w formie osobistych spotkań oraz porad telefonicznych dla zapewnienia bezpieczeństwa terapeuty oraz klientów. Dla wsparcia działalności PIK wprowadzono również telefoniczne porady psychologa we współdziałaniu z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Niepewność związana z pandemią, przedłużający się stres i obawy, a także znaczne ograniczenie kontaktów społecznych (izolacja) spowodowały i nadal wpływają na wzrost spożycia alkoholu. Zwiększone spożycie alkoholu jest reakcją na utratę dochodu, stratę bliskiej osoby, nudę lub niemożność poradzenia sobie z sytuacją życiową.

Konsekwencją stresu będzie również wzrost zachowań związanych z przemocą w stosunku do członków rodziny. Przedłużający się okres pandemii zwiększa zapotrzebowanie na usługi pomocowe (psycholog, terapeuta itp.). Usługi te są potrzebne dla osób z problemem alkoholowym, stosujących przemoc wobec członków ich rodzin, dlatego tak istotne jest działanie PIK. W związku z powyższym planowane jest otwarcie dodatkowego PIK przy Samodzielnym Publicznym Ośrodku Zdrowia w Zelgnie.

Analizując sytuację społeczną warto również zwrócić uwagę na dane wykazane w sprawozdaniu z Działalności Komisariatu Policji w Chełmży za 2020 r. Dane zawierają informacje o stwierdzonych przestępstwach w Gminie Chełmża, Mieście Chełmża, Gminie Łubianka, Gminie Zławieś Wielka oraz Gminie Łysomice. Wśród przestępstw popełnionych na terenie Gminy Chełmża należy zwrócić uwagę na przestępstwa związane z nadużywaniem alkoholu tj. kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości, co obrazuje poniższy wykres.

Rysunek 1 Kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości (przestępstwa stwierdzone)

W 2020 r. na terenie Gminy Chełmża stwierdzono 19 przypadków kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości. Jedyną Gminą w której stwierdzono więcej tego typu przestępstw jest Gmina Łysomice z ilością 21. Dalej w Gminie Zławieś Wielka 18 przypadków, w Gminie Łubianka 10 przypadków oraz w Mieście Chełmża 9 przypadków. Liczba stwierdzonych przestępstw w Gminie Chełmża w porównaniu z innymi gminami w powiecie toruńskim jest niepokojąca. Szczególnie kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości stwarza zagrożenie dla mieszkańców Gminy oraz obrazuje problem nadużywania alkoholu.

Analizując sytuację społeczną w Gminie można stwierdzić, że występują następujące zjawiska związane z problematyką alkoholizmu, a tym samym z patologiami społecznymi:

- przestępczość związana z posiadaniem i używaniem środków odurzających, w tym przestępczość nieletnich, wpływająca na zmniejszenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy,
- przemoc domowa i kryzys osobisty,
- ubóstwo i zagrożenie marginalizacją społeczną, sprzyjające wykluczeniu społecznemu,
- niska świadomość społeczna w zakresie możliwości rozwiązywania problemów społecznych oraz stereotypowe postrzeganie problemów w szczególności: przemocy, alkoholizmu, narkomani i innych uzależnień,
- problemy społeczne związane z pandemią COVID-19 (stres, przemoc, izolacja itp.),
- uzależnienia behawioralne (m.in. uzależnienie od jedzenia, gier, hazardu, dostępu do komputera i Internetu itp.).

W zakresie przeciwdziałania narkomanii.

Gmina Chełmża prowadzi profilaktyczną działalność informacyjną, edukacyjną i wychowawczą, skierowaną do dzieci, młodzieży i ich rodziców oraz edukację publiczną skierowaną do przedstawicieli różnych zawodów, instytucji i wyspecjalizowanych służb w dziedzinie przeciwdziałania narkomanii, a zwłaszcza w zakresie umiejętności wczesnego

rozpoznawania sygnałów wskazujących na prawdopodobieństwo zażywania narkotyków i postępowania z osobami uzależnionymi oraz promowanie zdrowego stylu życia.

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy, a w szczególności młodzież szkolna, rodziny osób dotkniętych problemem narkomanii, osoby uzależnione od środków psychoaktywnych oraz przedstawiciele służb, instytucji, organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

Analizując sytuację społeczną w Gminie warto zwrócić uwagę na dane wykazane w sprawozdaniu z Działalności Komisariatu Policji w Chełmży za 2020 r., które dotyczą stwierdzonych przestępstw w Gminie w zakresie łamania ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Na terenie Gminy stwierdzono tylko 2 takie przypadki. Po 3 przypadki stwierdzono w Gminie Łubianka i Zławieś Wielka, 5 przypadków w Gminie Łysomice i 31 przypadków w Mieście Chełmża. Udzielenie pomocy osobom uzależnionym jest ograniczona, ponieważ Gmina otrzymuje tylko dane statystyczne dotyczące łamania ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

1.3.Podstawowe problemy.

Określa się podstawowe problemy związane z nadużywaniem alkoholu:

- 1) szkody występujące u osób pijących alkohol:
  - samozniszczenie alkoholików (zły stan zdrowia),
  - picie przez dzieci i młodzież,
  - picie przez kobiety w ciąży;
- 2) szkody u osób, które żyją w rodzinach alkoholowych:
  - dorośli współżyjący z alkoholikami,
  - dzieci alkoholików,
  - dorosłe dzieci alkoholików;
- 3) łamanie prawa przez nietrzeźwych:
  - przemoc w rodzinach (dzieci, młodzież, dorośli w tym seniorzy);
  - prowadzenie pojazdów przez osoby nietrzeźwe,
  - zakłócanie porządku publicznego pod wpływem alkoholu,
  - wykroczenia popełniane pod wpływem alkoholu.

1.4.Cele Programu.

Celami Programu są:

- 1) ograniczenie spożywania alkoholu przez dorosłych oraz eliminacja spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie;
- 2) zwiększenie skuteczności egzekwowania prawa zakazującego sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim;
- 3) zmniejszenie rozmiarów szkód spowodowanych nadużywaniem alkoholu;
- 4) akceptacja mieszkańców Gminy dla działań zmierzających do ograniczenia spożywania alkoholu;
- 5) rozpowszechnianie informacji o możliwości uzyskania pomocy w przypadku występowania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie;
- 6) zapobieganie patologiom społecznym wśród dzieci i młodzieży poprzez organizowanie czasu wolnego oraz promowanie zdrowego stylu życia;

- 7) minimalizacja negatywnych skutków związanych z przedłużającym się okresem pandemii COVID-19;
- 8) ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Chełmża.

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy.

Cele szczegółowe realizacji Programu w zakresie rozwiązywanie problemów narkomanii są zgodne z kierunkami działań określonymi w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii oraz dostosowane są do lokalnych potrzeb i przedstawiają się następująco:

Cel szczegółowy	Zadanie	Wskaźnik osiągnięcia celu	Termin
1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych uzależnieniem	1) prowadzenie w Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym, w godz. popołudniowych i wieczornych poradnictwa dla rodzin oraz osób używających środki psychoaktywne; 2) kierowanie osób realizujących zadania Programu w części dot. przeciwdziałaniu narkomanii na szkolenia (terapeuci, grupy zawodowe profesjonalnie zajmujące się problematyką alkoholową, nauczyciele, pedagodzy, policjanci), konferencje, sympozja i inne formy spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin oraz tworzących i realizujących profesjonalne programy profilaktyczne.	• liczba osób • liczba udzielonych porad • liczba przeszkolonych osób	• cały rok • cały rok
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej	1) prowadzenie dla mieszkańców Gminy nieodpłatnych porad psychologicznych, prawnych oraz terapeutycznych z zakresu rozwiązywania problemów narkomanii; 2) prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców poprzez dostarczanie informacji w postaci ulotek/broszur o substancjach psychoaktywnych i uzależnieniu.	• liczba osób • liczba udzielonych porad • ilość materiałów	• cały rok • cały rok
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci	1) zakup i dystrybucja materiałów edukacyjno –informacyjnych na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych; 2) wspieranie organizacji lokalnych imprez dla dzieci i młodzieży promujących zdrowy styl życia wolny od nałogów oraz alternatywne formy spędzania czasu wolnego; 3) organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży – organizacja zajęć z elementami programu profilaktycznego w okresie wakacyjnym;	• ilość materiałów • liczba imprez • liczba uczestników • liczba uczestników	• cały rok • cały rok • od 01.07 do

i młodzieży			31.08.2022 r.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii	1) wspieranie stowarzyszeń, które realizują zgodnie ze swoim statutem zadania w obszarze profilaktyki rozwiązywania problemów narkomanii; 2) dofinansowanie zakupu nagród, artykułów biurowych, spożywczych i materiałów informacyjno-edukacyjnych, niezbędnych do realizacji szkoleń, zajęć, konkursów, zawodów sportowych i innych imprez o tematyce ściśle powiązanej z problemem uzależnień, profilaktyki oraz promocji zdrowego stylu życia; 3) wspieranie działań dla osób uzależnionych od narkotyków w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej.	• wysokość środków finansowych • liczba wspartych organizacji • liczba uczestników	• cały rok • cały rok • cały rok

1.5. Realizatorzy Programu.

Realizatorem Programu jest – Pełnomocnik ds. uzależnień. Obsługę organizacyjno-techniczną Pełnomocnika zapewnia wyznaczony pracownik Urzędu Gminy Chełmża.

Program realizowany będzie we współdziałaniu z: Komisją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Samodzielnym Publicznym Ośrodkiem Zdrowia w Zelgnie, szkołami, sołtysami i radami sołectw, Centrum Inicjatyw Kulturalnych Gminy Chełmża, bibliotekami, Policją, szpitalem oraz organizacjami pozarządowymi działającymi w Gminie.

1.6. Ocena skuteczności działań określonych Programem.

W trakcie realizacji, Program poddawany będzie ocenie skuteczności działań podejmowanych w związku z jego wykonywaniem. Podstawę jego modyfikacji stanowić będą:

- 1) prowadzone badania w zakresie pełnego rozpoznania potrzeb populacji osób mających problemy alkoholowe w celu określenia działań, które należy podjąć;
- 2) monitoring dostępności, skuteczności, jakości oraz efektywności różnych kategorii działań;
- 3) monitoring potrzeb i skuteczności działań profilaktyczno – terapeutycznych wśród dzieci i młodzieży oraz monitoring szkolnych programów profilaktyki.

Rozdział 2. Zadania Programu

Program w 2022 r. realizowany będzie w formie zadań:

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków lub innych czynników .

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- 1) prowadzenie i finansowanie PIK dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin;
- 2) pokrycie kosztów badań przez biegłych orzekających w przedmiocie uzależnień;
- 3) kierowanie osób uzależnionych na leczenie odwykowe;
- 4) dofinansowanie kursów i szkoleń specjalistycznych (członkowie Komisji, nauczyciele, wychowawcy, rodzice, liderzy wiejscy i inni);
- 5) rozwijanie edukacji publicznej – aktywizacja środowisk lokalnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień;
- 6) rozpowszechnianie wydawnictw o problemach alkoholowych oraz innych uzależnień (w tym behawioralnych – hazard, internet, gry komputerowe, zakupoholizm, jedzenioholizm, fonoholizm itp.);
- 7) zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym;
- 8) podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 9) reedukację osób, które prowadziły pojazdy, będąc pod wpływem alkoholu.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- 1) inicjowanie i wspieranie lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) zwiększenie skuteczności interwencji prawno – administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny powodowanych piciem alkoholu;
- 3) zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej dla rodzin;
- 4) finansowanie materiałów informacyjnych, poradników prawno-socjalnych dla osób poszkodowanych;
- 5) finansowanie materiałów dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, szkół, PIK, Samodzielnego Publicznego Ośrodka Zdrowia w Zelgnie oraz innych służb;
- 6) inicjowanie i wspieranie edukacji publicznej dotyczącej uzależnień na rzecz rodziny;
- 7) dofinansowanie spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;
- 8) finansowanie tworzenia bazy i działalności wiejskich centrów sportu i rekreacji dla promocji zdrowego trybu życia i trzeźwych obyczajów, jako element profilaktyki zapobiegania uzależnieniom.
- 9) upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- 1) dofinansowanie realizacji szkolnych programów profilaktyczno-wychowawczych;
- 2) wspieranie programów profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez pedagogów, połączonych z organizowaniem czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez udział w zajęciach sportowo-rekreacyjnych, kołach zainteresowań itp.;
- 3) dofinansowanie tworzenia bazy niezbędnej do realizacji alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież;
- 4) dofinansowanie uczestnictwa dzieci z rodzin zagrożonych patologią społeczną w obozach, koloniach i innych formach wypoczynku opartych na realizacji programów profilaktyczno-wychowawczych;
- 5) realizację pozalekcyjnych zajęć sportowych i imprez o charakterze rekreacyjno-sportowym;
- 6) sporządzanie lokalnych diagnoz pozwalających ocenić zjawisko problemów alkoholowych, zasobów, a także efektów prowadzonych działań – konsultacje z Policją, poradnią odwykową, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, szkołami;
- 7) prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych;
- 8) monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym;
- 9) dofinansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zadanie 4

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- 1) inicjowanie i uczestnictwo w działaniach, mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz współdziałanie w tym zakresie z organami administracji państwowej;
- 2) prowadzenie kontroli placówek handlowych i gastronomicznych na terenie Gminy prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zwracanie uwagi na estetykę otoczenia placówek handlowych;
- 3) prowadzenie szkoleń dla właścicieli i sprzedawców punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Zadanie 5

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Zadanie realizowane będzie poprzez współpracę ze stowarzyszeniami oraz osobami fizycznymi i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi programy o charakterze profesjonalnym w zakresie:

- 1) wspierania finansowego i organizacyjnego zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- 2) współpracy i wspierania ruchów samopomocowych szczególnie AA, AI, Anon;
- 3) dofinansowanie działalności zakładów opieki zdrowotnej, w szczególności zakładów leczenia odwykowego oraz Samodzielnego Publicznego Ośrodka Zdrowia w Żelgnie;
- 4) organizowania konferencji, seminariów dot. rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień (w tym konferencje na temat uzależnień behawioralnych);
- 5) promocji imprez bezalkoholowych i zdrowego trybu życia (poprzez realizację programów: Akademia Zdrowia, Zachowaj Trzeźwy Umysł, Godne i bezpieczne życie seniora 60 plus i innych).

Wspomaganie działalności służb i instytucji nie jest tożsame z udzieleniem wsparcia finansowego i może oznaczać nawiązanie współpracy służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień bez przekazywania środków finansowych.

Zadanie 6

Działalność Komisji.

Zadania Komisji określa ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i Program.

Dla osiągnięcia celów wymienionych w zadaniach od 1 do 5 określa się następujące wskaźniki:

- 1) liczba pacjentów uzależnionych i współuzależnionych korzystających z programów terapeutycznych;
- 2) liczba osób uczestniczących w programie pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 3) liczba porad i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 4) liczba osób zgłaszających się do PIK;

- 5) liczba dzieci, młodzieży, rodziców i kadry pedagogicznej uczestniczących w szkolnych programach profilaktycznych;
- 6) liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w związku z zabronioną sprzedażą alkoholu nieletnim;
- 7) ilość interwencji Policji wobec naruszenia warunków sprzedaży alkoholu;
- 8) liczba wszczętych postępowań wyjaśniających;
- 9) procent sklepów i lokali gastronomicznych naruszających prawo zabraniające sprzedawania alkoholu nieletnim;
- 10) ilość prowadzonych postępowań;
- 11) ilość osób skierowanych do biegłego w przedmiocie uzależnienia;
- 12) ilość osób, które podjęły leczenie dobrowolnie;
- 13) ilość wniosków skierowanych do sądu o zobowiązanie do leczenia w zakresie leczenia odwykowego.

Zadanie 7

Szczególne zadania związane z wprowadzeniem stanu epidemii.

- 1) finansowanie dostosowania miejsc pomocy do pracy zdalnej;
- 2) zakup środków ochrony osobistej dla osób, które wykonują pracę w ramach Programu;
- 3) dofinansowanie działań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem pandemii COVID-19.¹

Rozdział 3. Zasady wynagradzania członków Komisji

1. Członkom Komisji przysługuje miesięczne wynagrodzenie określone przez Wójta Gminy Chełmża.
2. Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów przejazdu poza teren Gminy. Rodzaj środka transportu określa Przewodniczący Komisji. Jeżeli wyjazd następuje przy użyciu samochodu stanowiącego własność delegowanego zwrot kosztów przejazdu następuje według stawek za 1 km przebiegu, określonych w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalenia oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów nie będących własnością pracodawcy (Dz.U. Nr 27 poz. 271 z późn.zm.). Przejechane kilometry liczy się od Urzędu Gminy do miejsca delegowania i z powrotem.
3. Za wykonywanie obowiązków członka Komisji na terenie Gminy Chełmża zwrot kosztów przejazdu nie przysługuje, jeżeli członek Komisji otrzymuje wynagrodzenie określone w ust. 1.
4. Członkowie Komisji będący pracownikami Urzędu Gminy Chełmża lub gminnych jednostek organizacyjnych za wykonywanie obowiązków w godzinach pracy zachowują prawo do wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia bez prawa do otrzymania wynagrodzenia określonego w ust. 1.

---

¹ W przypadku przedłużenia zapisów art. 15qb Ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych ((Dz.U. z 2020 r. poz. 374 z późn.zm.)

Rozdział 4. Zasady finansowania i harmonogram realizacji

1. Środki na finansowanie Programu w planowanej wysokości 101.000 zł pochodzą z wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wpływów z części opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym i ujęte są w budżecie Gminy Chełmża na 2022 r. w dziale 851 "Ochrona Zdrowia".
2. Niewykorzystane środki finansowe zebrane z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym w kolejnym roku budżetowym stanowią zwiększenie planu wydatków na realizację programu.
3. Podmioty realizujące zadania Programu są zobowiązane do każdorazowego zamieszczania informacji o źródle dofinansowania lub finansowania zadania.

Rozdział 5. Postanowienia końcowe

1. Realizacja Programu podlega kontroli przez Wójta Gminy.
2. Program realizowany jest w ścisłej współpracy i współdziałaniu z organami administracji rządowej oraz organizacjami pozarządowymi zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemami alkoholowymi i innymi uzależnieniami.
3. Program jest elementem strategii rozwiązywania problemów społecznych.
4. Realizacja Programu prowadzona będzie w oparciu o środki własne Gminy uzyskane z wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wpływów z części opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym oraz środków zewnętrznych w przypadku ich pozyskania w ramach funkcjonujących programów.
5. Plan wydatków Programu w 2022 r. określono w uchwale budżetowej na 2022 r.
6. Działalność Komisji jest finansowana ze środków wymienionych w ust. 5.
7. Program obowiązuje od 1 stycznia 2022 r.